

TANTÁRGYI ADATLAP

Tantárgy címe	A jogtudományi kutatás alapjai és főbb módszertani irányai 1.
Neptun kód	
Tantárgy besorolása	kötelező
Tantárgyfelelős neve	Prof. Dr. Horváth M. Tamás
A tárgy további oktatói	Dr. habil. Balogh Judit, Dr. habil. Bencze Mátyás, Pergéné Szabó Enikő, Prof. Dr. Szabó Béla
Oktatási félév	ősz félév
Félévi óraszám	heti 2
Kreditpont	2
<p>A tantárgy célja, hogy bevezetést nyújtson a jogtudományi kutatások módszertani lehetőségeibe és a különböző jogágakhoz tartozó témakörökben disszertációt készítő doktoranduszok számára bemutassa a legalapvetőbb módszertani megközelítési módokat, illetve a rendelkezésre álló primer és szekundér források fellelésének és értékelésének legfontosabb metódusait – az esetek többségében gyakorlati példákon keresztül.</p>	
<p>A tantárgy tematikája</p> <p>A) A könyvtári kutatás módszertana (PSzE)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kutatási források meghatározása és típusai 2. Kutatási eszközök - Keresési módszerek 3. Gyakorlati alkalmazás – A források értékelése 4. A tudományos információ gyűjtése, rendszerezése, felhasználása 5. Tudományos kommunikáció 6. Formális kommunikáció - Open Access – Tudós profilok <p>B) A dogmatikai és társadalomtudományi eszközrendszerek viszonya (BM)</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. a jogi jelenségek vizsgálatának aspektusai - a dogmatikai jogtudomány tudományosságának kritériumai - értékelkötelezettség a jogtudományban <p>C) A jogászai gondolkodás főbb típusai és módszerei (SzJ)</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. A jogászai gondolkodás történeti és analitikus típusai <p>D) Nemzetközi összehasonlító módszerek (BM)</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. A jogösszehasonlítás szerepe és módszertani perspektívái - az összehasonlító jogi vizsgálatok csapdái <p>E) Jegtörténeti és levéltári forráskutatások (BJ, SzB)</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. A jogtörténet tudomány módszertana és intézményei 11. Jegtörténeti kutatás intézményei - levéltár 12. A jogtörténeti forrásfeldolgozás módszertana - történeti módszer egy tudományos munkában 	
<p>Követelmények, számonkérés módja</p> <p>A tárgy előadásainak látogatása nappali és levelező tagozaton kötelező.</p> <p>A kurzus hallgatói két teljesítési lehetőség közül választhatnak:</p>	

- 1 szerzői ív terjedelmű, az ismertetett megközelítési módok jelentős hányadát hasznosító és a hallgató kutatásához illeszkedő (a tárgyfelelőssel együtt kialakított) témájú tanulmány elkészítése és annak megvédése (levelezős hallgatóknak ajánlott);
- a tárgy kötelező anyagából tett szóbeli kollokvium.

Kötelező irodalom

- A)
- FÜLÖP Géza, *Hol keressem? Hogy keressem?: információkeresés-szakirodalomkutatás*, Bukarest, Editura Didactica si Pedagogica, 2007.
 - Earl R. BABBIE, *A társadalomtudományi kutatás gyakorlata*, Budapest, Ballasi, 2008.
- B)
- BÓDIG Mátyás, *A jogtudomány módszertani karaktere és a dogmatikai tudomány eszméje* (megjelenés alatt)
- C)
- HELMUT Coing, *A jogfilozófia alapjai*, Budapest, Osiris, 1993, 227-240.
 - SZABÓ Miklós, *Ars Iuris. A jogdogmatika alapjai*, Miskolc, Bíbor, 2005, 63-88.
- D)
- TÓTH Gábor Attila, *Túl a szövegen*, Budapest, Osiris, 2009, 270-281.
- E)
- ÁLDOZÓ István, *Levéltári kutatásmódszertan a 21. században* ([http://videotorium.hu/hu/recordings/details/5207,Leveltari kutatasmodszeratan a 21. században](http://videotorium.hu/hu/recordings/details/5207,Leveltari_kutatasmodszeratan_a_21._szazadban))
 - BARACZKA István, *A levéltári kutatás* = Levéltári Közlemények, 24 (1946/1), 12-20.

Ajánlott irodalom

- A)
- SASVÁRI Péter, TÖRLEY Gábor, *A magyar közigazgatást kutatók tudományok láthatósága*, Pro Publico Bono: Magyar Közigazgatás (2015/4), 112-132. (http://unipub.lib.uni-corvinus.hu/2230/1/PPB_15_4_Tudomanyos_lathatosag.pdf)
 - LŐRINCZ Éva Anna, STURCZ Zoltán, *Prezentáció*, Budapest Typotex, 2013.
 - Garr REYNOLDS, *A meztelen előadó: természetes és hatásos preZENTáció diákkal és azok nélkül*, Budapest, HVG, 2011-
 - Arthur EGER, *Hogyan írjunk világszínvonalú tanulmányt? Praktikus tanácsok publikáláshoz*, 2009. (http://tmt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=5177&issue_id=506)
- B)
- SAJÓ András, *Kritikai értekezés a jogtudományról*, Budapest, Akadémiai Kiadó, 1983.
 - Neil McCORMICK, *Institutions of Law: An Essay in Legal Theory*. Oxford, Oxford University Press, 2007.
- C)
- HORVÁTH Barna, *Bevezetés a jogtudományba*, Szeged, 1932, 76-134.
 - *Összehasonlító jogi kultúrák*, szerk. VARGA Csaba, Budapest, 2000, 251-286.
 - Herbert HART, *A jog fogalma*. Budapest, Osiris, 1995, 147-159.
- D)
- Mathias SIEMS, *Comparative Law*. Cambridge, Cambridge University Press, 2014.
- E)
- Levéltári ismeretek kézikönyve, szerk. ENDRÉNYI Ferenc, Budapest, 1980.
 - ESZENYI Miklós, *A történelmi szakirodalmi kutatás módszerei*, Miskolc, 2000.

TANTÁRGYI ADATLAP

Tantárgy címe	Az államtudományi kutatás alapjai és főbb módszertani irányjai 1.
Neptun kód	
Tantárgy besorolása	kötelező
Tantárgyfelelős neve	Prof. Dr. Horváth M. Tamás
A tárgy további oktatói	Prof. Dr. Fónai Mihály, Dr. habil. Szemesi Sándor
Oktatási félév	ősz félév
Félévi óraszám	heti 2
Kreditpont	2
<p>A tantárgy célja, hogy a PhD hallgatók ismerjék meg a jog-és államtudományok területén alkalmazható kvalitatív kutatási módszereket és technikákat. Azok ismeretén túl legyenek képesek azokat alkalmazni saját kutatási témájuk mélyebb vizsgálatához. Megismerik és alkalmazzák a tartalomelemzés, a megfigyelés, az interjúk, és a terepmunka technikáit valamint eljárásait.</p>	
<p>A tantárgy tematikája</p> <p>A) Disszertációkészítés</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A kutatások lépései, a kutatási terv szerepe. A kutatások típusai (FM) 2. A kutatások logikája: mikor operálhatunk hipotézisekkel. A kutatási eredmények és a hipotézisek kapcsolata: reflexió a hipotézisekre (FM) 3. Disszertációírás és szerkesztés (SzS) <p>B) Alkalmazott szociológia (FM)</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. A kvantitatív és a kvalitatív kutatások jellege és viszonya, alkalmazási területük. A kvalitatív kutatások előnyei és korlátai, az általánosíthatóság kérdése 5. A tartalomelemzés fajtái, sajátosságai és alkalmazása 6. A megfigyelés szerepe és típusai 7. Interjú típusok és technikák. A személyes interjúk 8. A fókuszcsoportos interjú és a terepmunka. A terepmunka. Az interjúk feldolgozásának módjai <p>C) Kérdőíves felmérés reprezentatív mintán (HMT)</p> <p><i>A panel célja az, hogy kiegészítőleg módszerként mutassa be empirikus elemek beillesztését egy adott esetben más (különösen jogi) munka keretébe.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Interjú módszer alkalmazása államtudományi kutatásokban 10. Alapsokaság és mintavétel államtudományi empirikus kutatásokban 11. Kérdőívszerkesztés személyes lekérdezés esetén, állami tisztviselők, választott tisztségviselők és lakosság megkérdezése esetén 12. Adatelemzés egyszerű módjai, az eredmények felhasználása 	
<p>Követelmények, számonkérés módja</p> <p>A tárgy előadásainak látogatása nappali és levelező tagozaton kötelező.</p> <p>A kurzus hallgatói három teljesítési lehetőség közül választhatnak:</p>	

- a tanórákon kapott, saját munkában kipróbálandó gyakorlati feladatok (4x4-5 old. terjedelmű írások) teljesítése és egységes formába szerkesztése;
- 1 szerzői ív terjedelmű, a tárgy szemléletét felhasználó vagy a közszektor témájához kapcsolható, a hallgató kutatásához illeszkedés érdekében a tárgyfelelőssel együtt kialakított témájú tanulmány elkészítése és annak megvédése (levelezős hallgatóknak ajánlott);
- a tárgy kötelező anyagából tett szóbeli kollokvium.

Kötelező irodalom

- Earl R. Babbie, *A társadalomtudomány gyakorlata*. Budapest, Balassi. 2001.
- *Helyi szociális ellátórendszerek Magyarországon*, szerk. BÓDI Ferenc, FÁBIÁN Gergely, Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó, 2002.
- *Bevezetés az alkalmazott kutatómódszertanba*, szerk. FÓNAI Mihály, KERÜLŐ Judit, TAKÁCS Péter, Nyíregyháza: Pro Educatione Alapítvány, 2002
- HORVÁTH M. Tamás, *Megszabva. Városi kormányzás másutt és itthon*, *Tér és Társadalom* 29 (2015/2), 43–66.

Ajánlott irodalom

- H. BALDERSHEIM, G. BLAAS, T.M. HORVÁTH, M. ILLNER, P. SWIANIEWICZ, '*New Institutions of Local Government: A Comparison*,' = *Local Democracy and the Processes of Transformation in East-Central Europe*, eds. H. BALDERSHEIM, M. ILLNER, A. OFFERDAL, L. ROSE, P. SWIANIEWICZ, Boulder, Westview, 1996, 23-41.
- *Magyarázat, megértés és előrejelzés*, szerk. BERTALAN László, Budapest, Tömegkommunikációs Kutatóközpont, 1987.
- *Access to Services in Rural Areas: A Comparison of Finland and Hungary: Studies in Comparative Social Pedagogies and International Social Work and Social Policy*, eds. Ferenc BÓDI, Gergely FÁBIÁN, Mihály FÓNAI, Jorma KURKINEN, Thomas R. LAWSON, Hannu PIETILÄINEN, Vol. XXVII., Bremen: EHV Academicpress GmbH, 2014.
- Fónai Mihály, *A települési problémák és lakossági szükségletek lehetséges hatása a helyi politikára*, *De iurisprudentia et iure publico – Jog-és politikatudományi folyóirat* (2010/3-4) 1-24.
- Horváth M. Tamás, *Magunkon kívül = Piacok a főtéren*, szerk. Uő., Budapest, MKI, 2007, 83–119.
- *Aréna és otthon. Lakóhelyi szolgáltatások, városetetek és a "köz" véleményei*. szerk. HORVÁTH M. Tamás, KISS József, Budapest, Politikai Tanulmányok Intézete Alapítvány, 1996.
- HORVÁTH M. Tamás, PÉTERI Gábor, *Új változatosság. Politikai keretek és gazdálkodási stratégiák az önkormányzatokban*. Budapest, „Helyi demokrácia és újítások” Alapítvány, 1993.
- C. C. RAGIN, *Constructing Social Research: The Unity and Diversity of Method*, London, New Delhi, Pine Forge Press, Thousand Oaks, 1994.
- Martin SALTER, Julia MASON, *Writing law dissertations: an introduction and guide to the conduct of legal research*, New York, Pearson, 2007.

TANTÁRGYI ADATLAP

Tantárgy címe	A jogtudományi kutatás alapjai és főbb módszertani irányai 2.
Neptun kód	
Tantárgy besorolása	kötelező
Tantárgyfelelős neve	Prof. Dr. Horváth M. Tamás
A tárgy oktatói	Dr. habil Bencze Mátyás, Dr. habil. Fézer Tamás, Dr. habil. Szemesi Sándor, Prof. Dr. Várnay Ernő
Oktatási félév	tavaszi félév
Félévi óraszám	heti 2
Kreditpont	2
<p>A tantárgy célja, hogy a jogi szövegelemzés és jogesetfeldolgozás alapvető típusait bemutassa, technikai alkalmazásához szükséges készségeket fejlessze. A kiindulás az, hogy a jogi szövegnek és a jogi megoldásnak lehet olyan releváns tartalma, ami az adott hatályos szabályozáson, illetve az adott jogi környezeten túlmutat. Ekkor lényeges következtetések adódnak a bírói működésre, a normatív struktúrák jellegére, egyes (bármely jogági) jogintézmények alapvető felfogási módjaira. A hallgatók jellemzően nem témákról szóló előadások passzív résztvevői, hanem alkalmazásokhoz egyéni (témáikhoz) támogatást kapó „felhasználók”. A gyakorlati feladatokat mindenki saját érdeklődésével és témájával összefüggésben teljesítheti.</p>	
<p>A tantárgy tematikája</p> <p>A) Jogesetelemzés módszertana (FT–SzS)</p> <ol style="list-style-type: none"> a. A bírói jogértelmezés korlátai és lehetőségei a kontinentális rendszerek magánjogi eseteiben – a doktrínák esetre vetítésének módszere (FT) b. A bírói döntések doktrína formáló ereje a <i>common law</i> rendszerek magánjogában (FT) c. Az írott és íratlan nemzetközi kötelezettségek szerepe a nemzeti bíróságok ítélkezési gyakorlatában: teljes tagadás, látszólagos hivatkozás, érdemi érvelés (SzS) d. A nemzetközi szerződések értelmezésének megszorító és kiterjesztő értelmezése a nemzetközi bíróságok gyakorlatán keresztül (SzS) <p>B) Joggyakorlat (szöveg és diskurzus)-elemzés (BM)</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. A szövegelemzés módszerei és korlátai 6. Példák a szövegelemzésre 7. A diszkurzuselemzés módszertana 8. Példák a diszkurzuselemzésre <p>C) [Európai jogi esetelemzés (VE)</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Az Európai Bíróságok eljárásai, adatbázisai. Kritikai esetelemzéseket közlő legfontosabb folyóiratok 10. Az Európai Bíróságok hozzájárulása az uniós jog alakulásához (bíró alkotta jog) 11. A Bírósági ítéletek kritikai elemzésének felépítése, stílusa 12. Hallgatói esetelemzés és –ismertetés saját témához kapcsolódóan 	
<p>Követelmények, számonkérés módja</p> <p>A tárgy előadásainak látogatása nappali és levelező tagozaton kötelező.</p>	

A kurzus hallgatói három teljesítési lehetőség közül választhatnak:

a tanórákon kapott, saját munkában kipróbálandó gyakorlati feladatok (4x4-5 old. terjedelmű írások) teljesítése és egységes formába szerkesztése;

1 szerzői ív terjedelmű, a tárgy módszertanát alkalmazó, a hallgató kutatásához illeszkedés érdekében a tárgyfelelőssel együtt kialakított témájú tanulmány elkészítése és annak megvédése (levelezős hallgatóknak ajánlott);

a tárgy kötelező anyagából tett szóbeli kollokvium.

Kötelező irodalom

A) •

B) • BENCZE Mátyás, *Elvek és gyakorlatok*, Budapest, Gondolat Kiadó, 2011.

C) •

Ajánlott irodalom

A) •

B) • Lee EPSTEIN, Andrew D. MARTIN, *An Introduction to Empirical Legal Research*, Oxford, OUP, 2014.;

- Roger W. SHUY, *Discourse Analysis in the Legal Context = The Handbook of Discourse Analysis*, eds. Deborah SCHIFFRIN, Deborah TANNEN, Heidi E. HAMILTON, Oxford, Blackwell, 2001, 437-452.

C) •

TANTÁRGYI ADATLAP

Tantárgy címe	Az államtudományi kutatás alapjai és főbb módszertani irányai 2.
Neptun kód	
Tantárgy besorolása	kötelező
Tantárgyfelelős neve	Prof. Dr. Horváth M. Tamás
A tárgy további oktatói	Prof. Dr. Fodor László, Dr. Varju Márton
Oktatási félév	tavaszi félév
Félévi óraszám	heti 2
Kreditpont	2
<p>A tantárgy célja, hogy az államtudományi kutatások sokdimenziós módszertani lehetőségeit fölvilantsa. A közjogi, államtémájú, politikatudományi disszertációs munkát folytató doktoranduszok számára új megközelítések alkalmazásának képességét erősíti a kurzus. A magánjogi, büntetőjogi, jogintézmény-történeti és elméleti disszertációs munkák esetében a módszertani kiegészítő megoldások használatának előnyeit sajátíthatják el és próbálhatják ki a hallgatók. E két szempont (módszertani kelléktár tudatos bővítése, illetve kiegészítő megoldások alkalmazása a kifejtésre közvetlen „haszonnal”) egyenlő súllyal szerepel.</p>	
<p>A tantárgy tematikája</p> <p>A) tudományos cikk írása, pályázás (FL–VM)</p> <ol style="list-style-type: none"> a. A szerkesztő szempontjai (FL) b. A cikkíró szempontjai itthon és külföldön (VM) c. A bíráló szempontjai a hazai folyóiratok minősítési rendszere tükrében (FL) <p>B) Ténymegállapító tanulmányok gyakorlata és más módszer melletti kiegészítőleges alkalmazás lehetőségei (HMT)</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Amerikai és hazai előzmények az államtudomány körében (Magyary Zoltán és munkatársai, Kiss István, Madarász Tibor és mások) 5. Mai módszerek, technikák. Az alkalmazás előnyei és korlátai 6. Hajdúböszörmény város multidiszciplináris szemléletű vizsgálata <p>C) komplex vizsgálati módszerek (FL)</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. A tudományban – a helyi önkormányzati környezetvédelem példáján 8. Az igazgatásban – környezetigazgatás komplexitásának kezelése (az atomenergia példáján) 9. A tervezésben és értékelésben – integratív eszközök példáján (hatásvizsgálatok) <p>D) Kvantitatív módszerek alkalmazása (HMT)</p> <ol style="list-style-type: none"> 13. Táblázatszerkesztés 14. Területi statisztikák szerepe az államtudományokban 15. Költségvetési statisztika és szociológia multidiszciplináris alkalmazási lehetőségei 	
<p>Követelmények, számonkérés módja</p> <p>A tárgy előadásainak látogatása nappali és levelező tagozaton kötelező.</p> <p>A kurzus hallgatói három teljesítési lehetőség közül választhatnak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a tanórákon kapott, saját munkában kipróbálandó gyakorlati feladatok (4x4-5 old. terjedelmű írások) teljesítése és egységes formába szerkesztése; 	

- 1 szerzői ív terjedelmű, a tárgy szemléletét felhasználó vagy a közszektor témájához kapcsolható, a hallgató kutatásához illeszkedés érdekében a tárgyfelelőssel együtt kialakított témájú tanulmány elkészítése és annak megvédése (levelezős hallgatóknak ajánlott);
- a tárgy kötelező anyagából tett szóbeli kollokvium.

Kötelező irodalom

- Earl BABBIE, *A társadalomtudomány gyakorlata*, Budapest, Balassi, 2001.
- FODOR László, BARTA Attila, FÓNAI Mihály, BÁNYAI Orsolya, *Települési környezetvédelem Magyarországon: Egy kutatás előfeltevései*, Tér és Társadalom (2016/3) (megjelenés alatt)
- *Gyűrűk és sugarak. Mit nyújt egy magyar város?* szerk. HORVÁTH M. T., BARTHA I., Budapest, Dialóg Campus, 2014.
- HORVÁTH M. Tamás, PÉTERI Gábor, VÉCSEI Pál, *A helyi forrásszabályozási rendszer magyarországi példája, 1990–2012*, Közgazdasági Szemle 61 (2014/2), 121–147.

Ajánlott irodalom

- CSABA László, SZENTES Tamás, ZALAI Ernő, *Tudományos-e a tudományérés? Megjegyzések a tudománymetria, az impaktfaktor és MTMT használatához*, Magyar Tudomány (2014/4), 442-466.
- *A közigazgatás fejlesztése és szervezése. Válogatás Magyary Zoltán professzor közigazgatástudományi iskolájának szellemi hagyatékából*, vál. és szerk. CSUTH Sándor, GÁSPÁR Mátyás, Budapest, MTA Államtudományi Kutatások Programirodája, 1988, (Közigazgatás-szervezési Tanulmányok, 1.)
- FODOR László, *Fenntarthatósági indikátorok a jogi szabályozás hatásvizsgálatában*, Pázmány Law Working Papers (2012/4), 1–8.
- FODOR László, *A jogszabályok környezetvédelmi hatásvizsgálata*, Publicationes Universitatis Miskolciensis, Sectio Juridica et Politica, Tom. XXIII/2 (2005), 245-278.
- FODOR László, *Hiányzó rendszerváltás – Néhány jogi kérdés a Paksi Atomerőmű bővítése kapcsán*, Miskolci Jogi Szemle (2013/2), 23-42.
- FODOR László, *Klímavédelem az energijogban – szabályozási modellek Németországból*. Wolters Kluwer Complex Kiadó, Budapest, 2014, 65-101.
- *A közszolgáltatások megszervezése és politikái. Merre tartanak?* szerk. HORVÁTH M. T., BARTHA I., Budapest, Dialóg Campus, 2016. [megjelenés alatt]